

Bilag 3 (uddrag).

Forventede bestandseffekter af ændringer i jagten på kronedyr *Cervus elaphus*

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 23. juni 2016

Peter Sunde & Lars Haugaard

Institut for Bioscience

Rekvirert:
Naturstyrelsen
Antal sider: 10

Faglig kommentering:
Aksel Bo Madsen
Kvalitetsikring, centret
Jesper R. Fredshavn

AARHUS
UNIVERSITET
DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

Tel: +45 8715 0000
E-mail: dce@au.dk
<http://dce.au.dk>

ikke muligt at give et bare nogenlunde præcist bud på den forventede jagt-reducerende effekt af dette tiltag, da der ikke findes data på hvor stor en del af de hjorte, som bliver nedlagt under de nugældende jagtlige regler, som ville blive omfattet af arealkravet. Dertil kommer, at selv hvis disse data var tilgængelige, vil indførelsen af arealkrav kunne få jægere og revirforvaltere til at ændre afskydningsstrategi for at afbøde de høst-begrænsende effekter af et sådant arealkrav.

Den reducerende effekt af den foreslåede arealbegrænsning på jagtudtaget må forventes at afhænge af en række lokale faktorer, såsom størrelsesfordelingen af ejendomme i forhold til bestandens størrelse og forskelle mellem ejendomme i afskydning per arealenhed. Den høstbegrænsende effekt må således forventes at blive størst i de tætteste bestande i forhold til antal matrækker (hvor man på den enkelte ejendom lettere vil ramme høstloftet), mens effekten helt kan udeblive i områder med små/tynde bestande, og hvor den enkelte grundejer i forvejen typisk kun oplever en enkelt chance for at nedlægge en hjort i løbet af jagsæsonen.

Dette forhold kan illustreres med følgende regneeksempel:

I en bestand med en sammensætning som beskrevet ovenfor³, vil der årligt kunne høstes ca. 8 hjorte (2+ år) per 100 dyr i forårsbestanden. Ved en bestandstæthed på 8 dyr/100 ha, giver dette et arealmæssigt bæredygtigt årligt jagtudbytte på 0,64 hjort per 100 ha, mens det arealmæssige bæredygtige årlige jagtudbytte ved en bestandstæthed på 2 dyr "kun" er 0,16 hjort per 100 ha. En jæger med et revir på 10 ha, vil således stadigvæk have mulighed inden for det foreslåede arealkrav at tolde langt flere hjorte af bestanden end revirets areal berettiger til, ikke mindst under lave bestandstætheder (i de konkrete eksempler henholdsvis 16 og 63 gange mere end arealets bæreevne).

Da oprundingsprincippet til 100 ha per hjort alt andet lige tilgodeser små ejendomme, skal man være opmærksom på at arealkravet vil kunne føre til mere intens jagt på meget små matrækker for derved at omgå den høstbegrænsende effekt.

Ud over det totale antal hjorte nedlagt, kan en arealbegrænsning gøre at afskydningen vil blive mere selektiv i retning af de mest attraktive (ældste) individer. Dette vil i givet fald forbedre overlevelsen hos de yngre hjorte, men forringe den hos de ældre aldersgrupper, hvilket vil føre til høst af flere større trofæer, men næppe påvirke andelen af hjorte som lever til de bliver 9 år væsentligt.

Som konklusion, må størrelsen af den jagtbegrænsende effekt af arealkravet som foreslået altså betegnes som usikker og lokalafhængig, men størst forventet effekt under tætte bestandsforhold. Da oprundingsprincippet som defineret fortsat gør det muligt at høste langt flere hjorte per arealenhed på små ejendomme end disses bæreevne berettiger til, må det vurderes som tvivlsomt at arealkravet som foreslået vil føre til en reduktion i dødelighed for hjort på 40-50 %, resulterende i en årlig dødelighed på højst 30 %.

³ dvs. en stabil bestand med ligeligt antal fødte hæn og hundyr, en årlig hundyr dødelighed på køer: 30 %, 1-2 årige: 25 %, 3-9 årige: 30 %, 10+ år: 35 %, årlig hundyr dødelighed: køer: 30 %, 1-7 årige: 15 % for, 8-14 årige: 25 %, og 15+ årige: 35 %.